

[Anne Grete Holmsgård]

Søndagsavisen citerer sagkyndige, der finder det vigtigt, at massegravstederne er indviede, selv om det i første omgang næppe er muligt at foretage identifikation af de døde. Men først og fremmest må det sikres, at de arealer, der udlægges til formålet, »ikke bliver anvendt til bebyggelse«. Desuden bør de være centralt placerede, så unødigt transport af krigsdøde undgås, skriver bladet videre.

Da man i øvrigt forventer flest krigsdøde nær de store byer, skal VS foreslå ministeren at overveje lodrette begravelser, der er uhyre pladsbesparende og derfor kræver langt mindre arealudlæg end de sædvanlige vandrette.

Formentlig ville udlæggene herved kunne reduceres til 1/3, og resten kunne passende blive børnenes jord.

Svar (14/3 85):

**Kirkeministerens (Mette Madsen):**

Kirkeministeriet har ikke anmodet menighedsrådene om at etablere særlige begravelsespladser med henblik på en eventuelt kommende krigssituation – og har heller ikke planer herom.

Om begravelse af krigsdøde findes følgende bestemmelser i et her udarbejdet udkast til lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde:

»En kirkegårdsbestyrelse kan ikke modsætte sig, at krigsdøde begravnes på kirkegården, såfremt der er disponibel gravplads.

Er dette ikke tilfældet, kan det fornødne areal tilvejebringes ved ekspropriation. Beslutning herom træffes af kommunalbestyrelsen i samråd med embedslægen.«

Først når det viser sig, at der ikke er plads på kirkegården, skal der altså tages skridt til tilvejebringelse af yderligere gravplads.

Distriktsforeningen af menighedsrådsmedlemmer i Nordvestsjælland er af den opfattelse, at den nævnte lovbestemmelse er utilstrækkelig, og mener, at menighedsrådene straks bør påbegynde arbejdet med tilvejebringelse af yderligere gravplads.

Artiklen i Søndagsavisen bygger på distriktsforeningens opfattelse, der altså ikke deles af ministeriet.

**Bortfaldet spørgsmål:**

Spm. nr. S 886

**Formanden:**

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 886, der var stillet af fru Anne Grete Holmsgård (VS) til arbejdsministeren, den 15. marts 1985 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *arbejdsministeren* (14/3 85) af:

**Anne Grete Holmsgård (VS):**

»Vil ministeren ophæve fortrolighedspålægget på den fortegnelse over ca. 60 virksomheder og oplag, der den 13. marts 1985 er fremsendt til folketingets miljø- og planlægningsudvalg?«

Den næste sag på dagsordenen var:

**2) Første behandling af lovforslag nr. L 180:**

*Forslag til lov om ændring af lov om jobskabelse.*

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

(Fremsat 14/2 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling*

**Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):**

Forslagsstillerne finder det uacceptabelt, at der kan bruges offentlige midler til at støtte våbenproduktion eller produktion af dele til våben.

Jeg synes ikke, at der på nuværende tidspunkt er nogen grund til at gå ind på en nærmere drøftelse af dette forslag. Vi står jo umiddelbart i tinget over for en drøftelse om ophævelse af jobskabelsesloven og erstatning af denne lov med en lov om beskæftigelsesmuligheder for unge.

Den nye lov skal give mulighed for videreførelse af fornuftige offentlige projekter med statstilskud, mens privatetablerede projekter skal opføre.

Det er et led i regeringens politik at begrænse tilskuddet til virksomheders beskæftigelse af ledige mest muligt. Beskæftigelsessituationen løses ikke ad tilskudsvejen, men gennem den økonomiske linje, regeringen arbejder efter. Den konkurrenceforbedrende og erhvervsstimulerende økonomiske politik er vejen ud af det omfattende arbejdsløshedsproblem.

[Arbejdsministeren]

Jeg er samtidig helt klar over, at der er behov for en indsats især for de unge, og vi vil derfor bevare de fornuftige offentlige projekter. De private projekter har som bekendt også givet en del problemer med konkurrenceforvridning uden at give nogen større beskæftigelsesmæssig effekt.

Med den foreslåede begrænsning i retten til at oprette projekter vil det rejste problem i lovforslaget ikke længere være aktuelt. Jeg vil dog erindre om, at spørgsmålet tidligere har været rejst af arbejdsmarkedsudvalget, og at jeg i den forbindelse oplyste, at det er arbejdsmarkedsnævnet, der tager stilling til en jobkabelsesansøgning.

Der er intet til hinder for, at der i nævnets samlede vurdering af projekter, herunder vurdering af den samfundsnyttige værdi, kan indgå en moralsk vurdering f.eks. af ammunitionsproduktion.

(Kort bemærkning).

**Lilli Gyldenkilde (SF):**

Når jeg tager ordet allerede nu for en kort bemærkning i stedet for at vente på, at det bliver min tur efter ordførerne, er det, fordi jeg var fuldt ud klar over, at man selvfølgelig ville sige, at det er lidt håbløst at komme med dette forslag, når vi alle sammen ved, at jobkabelsesordningen nu skal afskaffes og afløses af noget andet.

Derfor har jeg også desperat gået og ventet på, at lovforslag nr. L 200 skulle blive fremsat og behandlet samme dag, som dette forslag skulle behandles, for der er en sammenhæng – det er jeg ganske enig med ministeren i. Jeg ved altså godt, at der er denne sammenhæng, men jeg mener nu alligevel, at man godt kunne gå alvorligt ind i den problematik, der ligger i sagen, selv om jeg ved, at det andet forslag formentlig først kommer på engang i næste uge. Men som sagt har jeg ventet på det, og jeg mener, diskussionen er relevant både i forbindelse med jobkabelsesloven, som stadig gælder, indtil den bliver afløst af noget andet, og i forbindelse med lovforslag nr. L 200, som vi skal diskutere i den kommende uge.

**Ole Vagn Christensen (S):**

Jobskabelsen blev igangsat på et socialdemokratisk initiativ, og målet var at omsætte passive beskæftigelsesmidler til aktive penge.

Vi ved nu – og det har vi hørt fra arbejdsministeren – at man fra borgerlig side ønsker denne lov afskaffet, og derved er man i den situation, at man ikke ønsker at omsætte de passive beskæftigelsesmidler mere, men det kan vi vende tilbage til, når vi skal have debatten om dette lovforslag. Men vi sagde dengang, at det var under forudsætning af, at arbejdet ellers ikke blev udført, og at man ikke reducerede efterspørgslen efter produkter og tjenesteydelser, der allerede blev produceret af eksisterende virksomheder.

De begrænsninger, jeg her har nævnt, er de eneste, vi i socialdemokratiet kan medvirke til, og vi har fuld tiltro til de lokale arbejdsmarkedsnævns vurdering af de enkelte projekter og mulighederne for at gennemføre dem.

Endvidere har vi jo også en våbenlov, hvor der er regler for produktion, salg og brug af våben, og det er jo igen en følge af, at vi har et forsvar.

I øvrigt kan jeg ikke undlade at komme med den bemærkning, at det måske er helt onsonst at diskutere, om den i lovforslaget nævnte produktion eller andre begrænsninger i loven skal indarbejdes, efter at arbejdsministeren diktatorisk og enerådende, men med radikal billigelse har fjernet hele jobskabelsen med et pennestrøg. Efter dette pennestrøg er der vel hverken penge til kanoner, knaldpistoler eller andet våbenudstyr eller til andre produkter, som allerede i et vist omfang bliver produceret med jobkabelsesmidler.

Socialdemokratiet vil i hvert fald ikke være med til at lægge flere restriktioner ind i denne positive lovgivning. Om SF kan forene dette med en positiv holdning til jobkabelsestanken, skal jeg lade dem om. Det kan måske give stof til en hel studiekreds blandt SF'ere med hovedbestyrelsen som igangsætter, men lad det nu være. Jobskabelsen skal helst kunne fungere videre, og de lokale arbejdsmarkedsnævne kan sagtens vurdere de enkelte projekter; de behøver ikke flere undtagelser fra denne gode regel om, at alle nye produktioner skal kunne sættes i gang. Socialdemokratiet kan derfor ikke medvirke til dette lovforslags gennemførelse.

**Houe (KF):**

[Houe]

Da folketinget inden længe skal diskutere en ophævelse af jobkabelsesloven og deraf følgende ændringer i lov om beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, er lovforslaget her meningsløst, og på den baggrund skal jeg på det konservative folkepartis vegne afvise det.

**Tørnæs (V):**

De synspunkter, jeg på venstres vegne vil fremsætte, gælder også kristeligt folkeparti.

Vi har aldrig været store tilhængere af jobkabelsesordningen, og det er da også svært at se nytten af at drøfte en ændring af denne lovgivning nu, hvor vi står foran en drøftelse af jobkabelslovens ophør og en erstatning i form af beskæftigelsesforanstaltninger for unge.

Vi støtter det synspunkt, at det er arbejdsmarkedsnævnene, der skal træffe beslutning om, hvilke projekter der kan godkendes, og dermed også om deres samfundsnyttige værdi. Vi har ikke noget imod, at arbejdsmarkedsnævnene også vurderer, om en våbenproduktion passer ind i den sammenhæng, men uden at jeg vil gå dybere ind i en debat om forslaget, kan jeg måske stille det spørgsmål: hvordan afgrænses en våbenproduktion, hvad er omfattet af den, og hvad vil i givet fald ikke være omfattet af den?

Vi kan ikke støtte lovforslaget, som det foreligger.

**Dagmar Mørk Jensen (RV):**

Da mit partis ordfører, fru Lone Dybkjær, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne komme med et par bemærkninger.

Det overrasker formentlig ikke nogen i denne sal, at det radikale venstre er enig med forslagsstillerne i forslaget. For øvrigt mener jeg også, det er lige tidligt nok at begrave jobkabelsesloven, så længe den nye lov, der skal erstatte den, ikke er vedtaget. Vi mener tværtimod, at der er god grund til at fremsætte dette forslag, for efter hvad der er oplyst over for os, har der rent faktisk været udbetalt beløb efter jobkabelsesloven til våbenproduktion, og da formålet med jobkabelsesloven skulle være at støtte samfundsnyttig produktion, finder vi, det er rimeligt at få lejlighed til at slå fast, at det radikale venstre ikke anser våbenproduktion for at være

samfundsnyttig. Vi støtter altså SFs lovforslag.

**Birgith Mogensen (CD):**

I og med, at arbejdsministeren har fremsat lovforslag om beskæftigelsesmulighederne for unge til afløsning af jobkabelsesloven, mener vi i CD, at en debat om hele dette emne bør finde sted i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag.

I øvrigt er vi i CD af den opfattelse, at en særlig indsats over for ungdommens arbejdsløshedsproblemer stadig er påkrævet, men den nærmere drøftelse af aspekterne i den udformning, indsatsen skal have, mener vi som sagt skal ske på grundlag af ministerens forslag.

CD må derfor afvise det foreliggende lovforslag fra SF.

**Elisabeth Bruun Olesen (VS):**

VS er 100 pct. enig med SF i, at det skal forbydes at producere våben eller dele til våben via jobkabelsesmidlerne. Det sker jo faktisk i dag, og derfor er det ikke nok at sige, at det må man lokalt tage stilling til. Vi mener, det skal umuliggøres at yde støtte til produktion af våben ved hjælp af statslige midler.

VS mener i øvrigt heller ikke, som det blev nævnt i folketingssalen forleden dag, at der skal gives, i dette tilfælde private, jobkabelsesmidler til firmaer, der eksporterer til Sydafrika.

Men vi vil godt spørge SF, og måske er det i udvalget, vi skal have det klargjort: hvad er våben egentlig for en størrelse? Hvad med software? Et firma producerer jo i stigende omfang programmer, som også kan bruges til våben. Indgår det i eksportkontrollen? Er det også omfattet af loven? Det ønsker vi opklaret under udvalgsarbejdet.

Vi ønsker, for at være lidt morsomme, heller ikke, at man ved hjælp af private jobkabelsesmidler skal kunne producere knipler, som man i civilforsvaret og inden for politiet bruger offensivt mod befolkningen.

Overordnet set støtter vi altså SF, men vi ønsker en nærmere afklaring af, hvad våben egentlig er for en størrelse, og om det også inkluderer software.

**Dohrmann (FP):**

[Dohrmann]

Det er en fantastisk dobbeltmoralisk holdning, der her kommer til udtryk. På den ene side mener et stort flertal i folketinget, at vi skal have et forsvar, og jeg har i øvrigt noteret mig, at den tanke har også SF tilsluttet sig på det sidste. På den anden side mener man ikke, at den udrustning, forsvaret skal have, bør produceres i Danmark. Jeg kan hverken finde hoved eller hale i det. Et forsvar skal selvfølgelig udrustes med de nødvendige ting – det går jeg da ud fra at SF også er enig med os i – men hvorfor pokker skal vi så overlade produktionen til udlandet og dermed give afkald på en lang, lang række arbejdspladser? Vi kan selvfølgelig ikke støtte dette lovforslag.

#### Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil overlade til hr. Dohrmann selv at finde ud af, hvor mange ting han kan finde hoved eller hale i; det giver jeg mig i al fald ikke ind i en diskussion om, for det ville blot blive alt for omfattende og tage det meste af min taletid.

Jeg skal sige tak til det radikale venstre og til VS for deres positive stillingtagen til dette lovforslag, men så har jeg heller ikke ret meget andet at takke for, og det beklager jeg selvfølgelig dybt.

Jeg kan ikke helt forstå, hvordan den socialdemokratiske ordfører kan få sat sammen i hovedet jobskabelsesloven, hvorefter der skal være tale om en samfundsnyttig produktion, som ellers ikke ville blive sat i gang – det var jo grundtanken bag jobskabelsen, og det var den, der gjorde, at vi støttede forslaget i sin tid – og så den idé, at våbenproduktion er noget, der ikke ville blive sat i gang, hvis ikke man havde tilskudsordningen. Det begriber jeg overhovedet ikke.

Men helt givet er det, at vi kommer til at tage nogle holmgange i arbejdsmarkedsudvalget både om dette forslag og om L 200, som omhandler noget af det samme. Jeg vil i hvert fald meget gerne under udvalgsarbejdet finde ud af, om det radikale venstre vil være med til at prøve én gang til at sikre, at der ikke i henhold til L 200 kan gives tilskud til krudt og kugler, og når nogle, bl.a. VS, beder mig om at definere klart, hvad det er for en våbenproduktion, jeg taler om, så synes jeg, vi under udvalgsarbejdet skal sætte os ned og finde ud af, hvad det egentlig er, Jørgen

Høyer har fået tilskud til den ene gang efter den anden. Det er tilskud i millionklassen, han har fået til at sætte en beskæftigelse i gang, som handler om krudt og kugler. Jeg mener ikke, det kan være helt ligegyldigt, hvad offentlige midler bliver brugt til, og jeg hører altså sammen med det radikale venstre og VS til dem, som mener, at det ikke skal være tilladt at producere den slags ting med offentlige midler. Under udvalgsarbejdet må vi så prøve at finde ud af, hvor meget Jørgen Høyer har fået. Hvordan ligger det egentlig med den fabrik? Er der ikke noget med, at den er gået ned én gang? Nu er den altså startet igen, og der er vist noget med en navneforandring i forbindelse med den virksomhed for at kunne få yderligere tilskud. Den slags ting mener jeg må afklares under udvalgsarbejdet, og da vil det også komme frem, hvordan man har set på denne sag i arbejdsmarkedsnævnene, for der har jo ikke været enighed i arbejdsmarkedsnævnene om, at man bare uden videre skulle give disse tilskud.

Sagen er jo – det vil jeg sige til socialdemokratiets ordfører i denne sag – at der er tale om en prioritering, når man sidder og siger ja eller nej fra arbejdsmarkedsnævnens side til forskellige produktioner, og ved at sige ja til den af hr. Jørgen Høyer igangsatte produktion af krudt og kugler har man sagt nej til noget andet. Jeg mener, det i høj grad kan have interesse, ikke mindst for socialdemokraterne, at få opklaret under udvalgsarbejdet, hvad det er, socialdemokraterne siger nej til, når de ikke vil sige ja til, at vi i hvert fald ikke skal give tilskud til krudt og kugler. Det er noget, vi kan vende tilbage til under udvalgsarbejdet, og det kan jeg forsikre at jeg vil gøre.

Jeg har tidligere sagt i en kort bemærkning til ministeren, at jeg er lidt ked af, at dette forslag ikke bliver behandlet i sammenhæng med L 200, og det er jeg stadig væk, for den problematik, vi diskuterer, kommer jo for fulde sejl til at gå ind i det nye forslag.

Hr. Tørnæs talte også på kristeligt folkepartis vegne, og det er da besynderligt, at der ikke er forskel på kristeligt folkeparti og venstre i en sag af denne art. Jeg mener, at kristeligt folkeparti plejer at gå meget ind for liv, og det er vel ikke ligefrem for at bevare liv, at man producerer krudt og kugler. Men lad nu det ligge, det må kristeligt folkeparti

[Lilli Gyldenkilde]

jo selv om. Men når hr. Tørnæs siger, at arbejdsmarkedsnævne sandelig selv er i stand til at bedømme, hvad de vil og hvad de ikke vil give tilskud til, så glæder jeg mig da til at tage den diskussion op i forbindelse med L 200, for ifølge det får arbejdsmarkedsnævne ikke det at sige, som de har haft tidligere, og det er da muligt, at de andre, som så får noget at skulle have sagt i disse sager, ser lidt anderledes på det. Det ville jeg være glad for. Jeg beder altså hr. Tørnæs om at være opmærksom på, at arbejdsmarkedsnævne ikke kommer til at spille den samme rolle efter det forslag, der kommer, og derfor kan der være tale om, at det ikke bliver arbejdsmarkedsnævne, der kommer til at sige ja eller nej, men nogle andre – måske klogere. Det ville glæde mig, hvis det blev det.

Til hr. Houe skal jeg bare sige, at jeg kunne sige om mange lovforslag, som bliver behandlet her i folketinget, at det er meningsløse forslag. Dem er der ret mange af efter min mening, men jeg mener ikke, at dette er det. Jeg mener, dette er alvorligt. Jeg mener ikke, at vi skal give offentlige tilskud til produktion af krudt og kugler, for derved prioriterer vi krudt og kugler højere end noget andet. Der er jo tale om en prioritering, for der er andre produktioner, man kunne sætte i gang i stedet for denne. Men jeg glæder mig til udvalgsarbejdet, hvorunder vi vil få afklaret, hvor meget Jørgen Høyer har fået, hvor meget der er på bedding, og hvor meget han i givet fald skal have efter den nye lov, hvis ikke vi får nogle ændringer ind i det. Herom håber jeg på et godt samarbejde med det radikale venstre, og jeg håber, at opklaringsarbejdet kan få socialdemokratiet til at indse, at det nok ikke er den fornuftigste holdning i verden, de har indtaget i dette spørgsmål.

(Kort bemærkning).

**Ole Vagn Christensen (S):**

Det, der blev sagt af fru Lilli Gyldenkilde, var, at den socialdemokratiske holdning i dette spørgsmål ikke hang sammen. Så skal jeg skære det meget enkelt ud.

Det er vores opfattelse, at alle lovlige produktioner skal kunne fremstilles med jobskabelsesstøtte, og vi mener faktisk, at man blander de forskellige lovgivninger sammen. Det, der sker her, er, at man lægger gift for

en sund lovgivning, hvis sigte var at omskabe passive understøttelsesmidler til aktive arbejdspladser.

Og så vil jeg gerne understrege, at jeg er helt overbevist om, at de folk, der sidder rundt omkring i arbejdsmarkedsnævne, godt kan vurdere, om der skal produceres krudt eller kugler eller der skal produceres noget andet, ligesom jeg også er helt sikker på, at de ved, hvad der er den socialdemokratiske holdning, når man skal vælge mellem krudt og kugler og den daglige føde.

(Kort bemærkning).

**Tørnæs (V):**

Jeg går ud fra, at fru Lilli Gyldenkilde er klar over, at efter jobskabelsesloven – og det er faktisk den lov, der er foreslået ændret – er det rent faktisk arbejdsmarkedsnævne, der vurderer de enkelte projekter, og det, jeg gav udtryk for, var, at jeg ikke havde spor imod, at arbejdsmarkedsnævne, som har fået tillagt denne kompetence ifølge loven, i deres vurdering af det samfundsnyttige i de projekter, som de måtte give tilslutning til eller afslag på, også vurderer, om våbenproduktion er samfundsgavnlig eller ej. Jeg har stor tillid til, at arbejdsmarkedsnævne forvalter den opgave, de er sat til at forvalte, på en forsvarlig måde ifølge denne lov.

(Kort bemærkning).

**Elisabeth Bruun Olesen (VS):**

Hvad var det dog, hr. Ole Vagn Christensen sagde? Det, jobskabelsesloven handler om, er samfundsnyttigt arbejde, der ellers ikke ville være blevet udført. Her kan våbene da ikke komme i betragtning, og hvis socialdemokratiet virkelig mener det, er der en fundamental forskel mellem socialdemokratiets og VS', SFs og de radikales opfattelse. Vi ønsker arbejdspladser, men da ikke for enhver pris, og vi ønsker ikke, at offentlige midler skal gives til produktion af våben.

(Kort bemærkning).

**Dohrmann (FP):**

Når jeg sagde, at det ikke var til at finde hverken hoved eller hale i SFs forslag, skal det selvfølgelig ses i lyset af, at SFs formand, hr. Gert Petersen, for ikke ret længe siden udtrykte sympati for et dansk forsvar. Sam-

[Dohrmann]

menholdt med dette forslag må jeg altså drage den konklusion, at SF mener, det er i orden med et dansk forsvar, blot det bliver udstyret med våben og krudt og kugler, der er produceret i udlandet og ikke i Danmark.

(Kort bemærkning).

**Ole Vagn Christensen (S):**

Fru Elisabeth Bruun Olesen mente, at vi skulle lave begrænsninger i jobskabelsesloven og dermed være med til at lægge gift for denne lovgivning.

Der er ikke nogen tvivl om, som jeg sagde før, at folk i arbejdsmarkedsnævnene kan disse ting, og fordi man har et enkelt dårligt eksempel, behøver man ikke at lægge gift for alle andre arbejdsmarkedsnævne.

**Lilly Gyldenkilde (SF):**

Til hr. Ole Vagn Christensen. Jeg havde fornøjelsen i sin tid af at være med til forarbejdet til jobskabelsesloven, og det var meget besværligt at finde frem til nogle formuleringer, som kunne komme igennem i folketinget dengang, idet der taltes så meget om, hvor konkurrenceforvridende denne lov ville komme til at virke. Vi endte på nogle formuleringer om samfundsnyttig og samfundsgavnlig produktion og om, at tilskud kunne gives, hvis tingene ikke ville komme i produktion uden tilskud. Det var et af de aspekter, der skulle tages med ved vurderingen af, hvad man skulle give tilskud til. Det var meget, meget vigtige formuleringer, for ellers var den lov aldrig nogen sinde kommet igennem folketinget.

Nu står hr. Ole Vagn Christensen og, føler jeg, slår lidt ud med armene og siger: ja men det er da bedøvende ligeegyldigt, hvad det er for en produktion, vi sætter i gang; bare der kommer arbejdspladser, er alt i den skønneste orden, så skal man bare sige ja til hvad som helst. Det er lige ved at få mig til at tænke, at bare vi kunne producere bomber nok herhjemme, ville vi få fuld beskæftigelse.

Det er dog et ejendommeligt synspunkt for et parti, som har noget i sig, der hedder socialistisk eller i alt fald socialdemokratisk. Det har vel aldrig været arbejder- og lønmodtagerrepræsentanters synspunkt, at vi bare skulle producere krudt og kugler for at klare beskæftigelsen.

Hr. Ole Vagn Christensen skal jo ikke tage fejl af, at det, jeg siger, er, at der ville være kommet andre arbejdspladser i stedet for dem, der er kommet ved, at Jørgen Høyer har fået tilskud den ene gang efter den anden til at producere krudt og kugler, men jeg kan forstå, at ordføreren for socialdemokratiet mener, at det nok er det mest sikre at investere i krudt og kugler, så det skal man bare sige ja til. Selv om det er nogle andre, der siger ja, kunne jeg forstå på hr. Ole Vagn Christensen, at han har nær kontakt med dem, der sidder i arbejdsmarkedsnævnene rundt omkring, og det tror jeg gerne. Derfor kunne der også være god grund til at se lidt nærmere på, om de egentlig fungerer på den måde, man havde tænkt sig. Jeg synes i alt fald, det kan blive spændende at diskutere dette i forbindelse med L 200, for jeg kan love, at diskussionen vil komme op igen.

Til glæde for hr. Dohrmann skal jeg sige, at jeg tror næppe, hr. Gert Petersen nogen sinde har givet udtryk for, at han synes, det var helt fint, at vi gav os til at producere våben for offentlige tilskud her i landet. Uanset hvilke diskussioner vi så har i SF i øjeblikket om disse ting, kan jeg forsikre for, at det ikke er det, hr. Gert Petersen har ment.

(Kort bemærkning).

**Ole Vagn Christensen (S):**

Man må jo i den politiske diskussion af finde sig med, at det, man siger, bliver udlagt forkert.

Jeg forstod på fru Lilly Gyldenkildes sidste bemærkning, at jeg skulle have sagt, at bare der kommer arbejdspladser, er det ligeegyldigt, hvad der produceres, men det var overhovedet ikke det, jeg sagde. Jeg sagde meget klart, at vi ikke kunne gå ind for, at man lægger gift for denne lovgivning ved at lave disse begrænsninger, for vi har fuld tillid til, at man rundt om i arbejdsmarkedsnævnene godt kan vurdere, hvad der er rimeligt, og hvad der er urimeligt. Som jeg sagde før: man kan godt vælge mellem sult og kugler.

(Kort bemærkning).

**Lilly Gyldenkilde (SF):**

Hr. Ole Vagn Christensen udtrykte det på følgende måde, da han i forrige omgang var på talerstolen: det handler om, at man skal

[Lilli Gyldenkilde]

have arbejdspladser, om det så er at producere krudt og kugler, for det handler om føden. Det var ordene, hr. Ole Vagn Christensen; jeg skrev dem ned på min blok, og vi vil senere kunne læse dem i de grønne bøger. Det var ordene, ellers ville jeg ikke sige det. Det var den ene ting, jeg ville sige.

Den anden ting er – og jeg er lidt ked af, at den argumentation overhovedet ikke spiller nogen rolle for den socialdemokratiske ordfører – at der er tale om en prioritering. Hvis man siger ja til Jørgen Høyers våbenfabrik, siger man nej til nogle andre arbejdspladser, og jeg beder om, at man i hvert fald går ind på den argumentation. Måske kunne vi nå frem til et eller andet om, at hvor anden produktion kan sættes i stedet, skal man ikke give tilskud til krudt og kugler. Det var dog en mulighed, synes jeg, når jeg kan påvise – og det vil jeg gøre i arbejdsmarkedsudvalget – at der er tale om en prioritering af tilskuddene til arbejdspladser. Enten giver man dem til Jørgen Høyers våbenfabrik, eller også giver man dem til noget andet. Arbejdspladserne er der, og det er det, der er problematikken i dette.

**Formanden:**

Hr. Ole Vagn Christensen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

**Ole Vagn Christensen (S):**

Det bliver interessant at læse, hvad der står i fortrykket, sagde fru Lilli Gyldenkilde. Jeg er ikke spor i tvivl om, hvad der kommer til at stå, og jeg vil meget gerne endnu en gang understrege det, jeg sagde i mit første indlæg, nemlig at socialdemokratiet ikke kan tilslutte sig, at der sættes flere begrænsninger ind i denne lovgivning, og at vi har fuld tillid til, at man rundt omkring i arbejdsmarkedsnævnene kan klare disse problemer. Forskellen mellem fru Lilli Gyldenkilde og socialdemokratiet er, at hun ikke tror på, at man kan løse disse opgaver decentralt, men mener, at de skal løses centralt herinde.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Afstemning*

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

### 3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 106:

*Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et kunstfondudvalg for børne- og ungdomslitteraturen.*

Af Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.  
(Fremsat 13/2 85).

Forslaget sættes til forhandling.

*Forhandling*

**Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):**

Det ønske, der ligger bag SFs beslutningsforslag om at gøre en indsats for at sikre børne- og ungdomslitteraturen, synes jeg er meget forståeligt. Jeg er selv af den opfattelse – og det tror jeg der er mange der er, også uden for SFs rækker – at såfremt der ikke gøres noget på dette område, kan børne- og ungdomsbogen i Danmark i løbet af forholdsvis kort tid havne i en uacceptabel situation.

Konkurrencen fra andre medier er hård, og jeg er enig i, at der i tide bør sættes ind for at bevare kvalitetsniveauet i børne- og ungdomslitteraturen.

Vi er så heldigt stillede, at vi kan opfylde i hvert fald den første betingelse for at kunne udgive gode børne- og ungdomsbøger, idet vi råder over talentfulde og kvalitetsbevidste forfattere.

Problemet ligger et andet sted. Det har noget at gøre med afkastet ved at skrive børne- og ungdomsbøger og med omkostningerne ved at producere dem, med oplagstal og med priser.

Derfor tror jeg ikke, der er tvivl om, at SF er inde på nogle rigtige tanker, når de fore-